

پیش‌بینی اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی دانش‌آموزان سال ششم ابتدایی شهر هشت‌بندی

عزیز اله سهرابی

مدرس دانشگاه پیام نور، بندر عباس، ایران

کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی

چکیده

هدف این مقاله پیش‌بینی اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی دانش‌آموزان سال ششم ابتدایی شهر هشت‌بندی است. این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت توصیفی از نوع همبستگی و به لحاظ روش پیمایشی است. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان سال ششم ابتدایی شهر هشت‌بندی می‌باشد. روش نمونه‌گیری به صورت تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای بوده و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۲۴۳ نفر بود که جهت اطمینان ۲۵۰ نفر در مطالعه وارد شد. به منظور اندازه‌گیری میزان اضطراب امتحان از مقیاس اضطراب امتحان ساراسون استفاده شد. هم‌چنین برای سنجش اضطراب جدایی از سیاهه علائم مرضی کودکان (CSI-4) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ و با آزمون‌های آماری توصیفی شامل، فراوانی و میانگین و انحراف معیار و آزمون‌های آماری استنباطی شامل تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های تحقیق حکایت از این دارد که اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی در نمونه‌های مورد مطالعه به تفکیک جنسیتی قابل پیش‌بینی است.

واژه‌های کلیدی: اضطراب امتحان، اضطراب جدایی، تفکیک جنسیت، دانش‌آموزان، شهر هشت‌بندی.

مقدمه

اضطراب شدید و نامناسب با سطح رشد فرد در رابطه با جدایی از منزل یا کسانی که فرد به آن‌ها دلبستگی دارد (اسلامی، ۱۳۸۴). اضطراب امتحان نوعی خود اشتغالی ذهنی است که با خود کم انگاری و تردید درباره توانایی‌های خود بروز پیدا کرده و اکثراً به ارزیابی شناختی منفی، عدم تمرکز حواس، واکنش‌های جسمانی نامطلوب و افت عملکرد تحصیلی منجر می‌گردد (گل‌پور، ۱۳۹۱).

هر آن چه که دانش آموزان را به هیجان می‌آورد، عصبانی می‌کند، سرخورده و مایوس می‌سازد یا ناخوشایند می‌سازد، می‌تواند منجر به اضطراب در دانش آموزان شود. این چیزها می‌تواند شامل فکر و خیال ناشی از امتحان قریب الوقوع یا بروز یک جریان جدید در زندگی، خانواده یا مدرسه باشد. در ضمن تصمیم‌گیری‌های مهم و مشکل در امر تحصیل و زندگی یا فشارهای ناشی از محیط خانواده و مدرسه یا تاثیرات مخرب ناشی از فوت عزیزان و بستگان می‌توانند باعث بروز اضطراب شوند. معذالک داشتن میزان محدودی اضطراب خوب است. اگر ما برای خود دور از استرس تعیین کنیم یا مجبور شویم یک وظیفه دوست نداشتنی را انجام دهیم و سپس به خوبی از عهده انجام آن برآییم یا این که بدانیم مطالبه‌ای که خودمان از خود داشته یا از ما خواسته شده است به جا و صحیح بوده است، آن گاه حال و هوای بهتری احساس می‌کنیم. در صورتی که استرس مرتباً تکرار شود و ابعاد آن نیز وسیع باشد ما را ضعیف ساخته و اساس زندگی ما را از هم می‌باشد. بسیاری از شکایت‌های کودکان در دوران ابتدایی مدرسه همچون درد معده یا سوزش سر دل درد یا دردهای پراکنده دیگر، ناشی از وجود یک اضطراب نهفته در کودکان است که وجود اختلاف در خانواده و نگرانی در پدر و مادر می‌تواند از علل آن باشد این نگرانی مستقیماً به کودک انتقال یافته و با این شکایات بروز می‌کند. شایع‌ترین اختلالات اضطرابی عبارتند از: ۱- اضطراب جدایی^۱؛ ۲- اضطراب مدرسه^۲ (غلامی سکل و همکاران، ۱۳۹۵).

لازم به ذکر است رابطه بین کودکان و والدین و سایر اعضای خانواده را می‌توان به عنوان نظام یا شبکه‌ای دانست که در کنش متقابل بایکدیگر هستند. این نظام به طور مستقیم و غیر مستقیم، از طریق سبک‌ها و روشهای مختلف فرزندپروری در کودکان تاثیر می‌گذارد. اضطراب جدایی از شایع‌ترین اختلالات اضطرابی در کودکان و نوجوانان است که ممکن است هر زمان قبل از ۱۸ سالگی بروز کند. هسته اصلی و زمینه‌ای این اختلال، اضطراب و نگرانی شدیدی است که کودک هنگام جداشدن از اشخاص مهم زندگی خود و افرادی که دلبستگی هیجانی به آنها داشته‌اند، تجربه می‌کند. چهار درصد کودکان سنین مدرسه دچار اختلال اضطراب جدایی میشوند. چنین کودکی در مقابل هر واقعه‌ای که منجر به جدایی او از مراقبان خود بخصوص مادر می‌شود مقاومت نشان می‌دهد (عموشاهی، ۱۳۹۵).

بعضی از جدایی‌ها مانند رفتن به مدرسه، خوابیدن، رفتن به گردشهای علمی و اردوها، از زندگی کودکان تفکیک‌ناپذیرند برای بیشتر کودکان اینگونه جدایی‌ها و ملاقاتهای مجدد به دنبال آن به سهولت و سادگی اتفاق می‌افتد. بنابراین مهم‌ترین کاری که والدین باید برای کمک به فرزندانشان برای پشت سر گذاشتن اضطراب جدایی انجام دهند، ایجاد احساس امنیت و حمایت عاطفی در کودکان است (عسگری زاده و همکاران، ۱۳۹۵).

اضطراب جدایی یک پدیده رشدی عالم‌گیر انسان است که در بچه‌های شیرخوار زیر یک سال ظاهر می‌شود و نشان‌دهنده آگاهی کودک از جدا شدن او از مادر یا مراقب اولیه است. اضطراب جدایی یا اضطراب بیگانه، اصطلاحی است که برای دوره شیرخوارگی مورد استفاده قرار گرفته، بخشی مورد انتظار از رشد طبیعی است و به احتمال زیاد به عنوان یک پاسخ انسانی که ارزش دوام‌دهنده زندگی دارد تکامل یافته است. ابراز درجاتی از اضطراب جدایی در بچه‌هایی که نخستین بار وارد مدرسه می‌شوند نرمال شمرده می‌شود. مع‌هذا اختلال اضطراب جدایی، زمانی تشخیص داده می‌شود که اضطراب مفرط نا متناسب از نظر رشدی به هنگام جدایی از منبع وابستگی اساسی ظاهر گردد.

¹ Anxiety Separation

² Phodia School

طبق DSM-IV-TR اختلال اضطراب جدایی وجود حد اقل سه علامت مربوط به نگرانی مفرط در ارتباط با جدایی از فرد مورد وابستگی را ایجاد می‌کند. نگرانی ممکن است به صورت اجتناب از رفتن به مدرسه، ترس و ناراحتی موقع جدایی، شکایت مکرر نظیر علائم جسمی به صورت سر درد و دل درد به هنگام انتظار جدایی و کابوس مربوط به مسائل جدایی تظاهر نماید. اختلال اضطراب جدایی تنها اختلال اضطرابی است که فعلاً در بخش کودکان و نوجوانان DSM-IV-TR وجود دارد. کودکان واجد علائم اختلال اجتنابی مشمول ملاک‌های تشخیصی DSM-IV-TR برای جمع‌هراسی یا فوبی اجتماعی می‌گردند که برای بزرگسالان مورد استفاده قرار می‌گیرد. کودکان و نوجوانان ممکن است با اختلالات اضطرابی در بخش بزرگسالان-DSM-IV-TR توصیف شده‌اند از جمله فوبی ویژه، اختلال هراس، اختلال وسواسی-جبری و اختلال استرس پس از سانحه مورد توجه قرار گیرند.

از یک سو شیوع اختلال اضطراب جدایی حدود ۴ درصد در بچه‌ها و نوجوانان در سنین پایین تخمین زده می‌شود. اختلال اضطراب جدایی در بچه‌های کوچک‌تر بیشتر از نوجوانان دیده می‌شود و شیوع آن در دختر و پسر گزارش شده است. شروع ممکن است در سال‌های پیش از مدرسه باشد، اما بیش از همه در سنین ۷ تا ۸ سالگی دیده می‌شود. شیوع اختلال اضطراب جدایی بین ۳ تا ۴ درصد کودکان دبستانی و ۱ درصد نوجوانان تخمین زده می‌شود. میزان اختلال اضطراب منتشر در کودکان مدرسه ۳ درصد تخمین زده می‌شود. میزان فوبی ۱ درصد و میزان فوبی‌های ساده ۲/۴ درصد است. در نوجوانان شیوع اختلال هراس در طول عمر ۰/۶ و شیوع اختلال اضطراب منتشر ۳/۷ درصد گزارش شده است.

از سوی دیگر اضطراب امتحان با عملکرد تحصیلی همبستگی دارد. در اینجا نظر کووینگتون (۱۹۸۷) بر این است که در زمان آزمون، آموزه‌های مرتبط با آزمون و حالات اضطرابی همراه با هم وارد میدان می‌گردند. برخی حالات اضطرابی با آزمون مورد نظر مرتبط و برخی دیگر با آن ارتباطی ندارند. اگر اضطراب برانگیخته شده با محتوای آزمون مرتبط باشد سطح کارآمدی افزایش می‌یابد و برعکس حالات اضطرابی و نامرتب با وظیفه محول شده، سطح کارآمدی را کاهش می‌دهد. سبیر (۱۹۸۰) اضطراب امتحان را حالت خاصی از اضطراب عمومی می‌داند که شامل پاسخ‌های پدیدار شناختی، فیزیولوژیکی و رفتاری مرتبط با ترس از شکست می‌باشد و فرد آن را در موقعیت‌های ارزیابی، تجربه می‌کند. هنگامی که اضطراب امتحان رخ می‌دهد، بسیاری از فرآیندهای شناختی و توجهی با عملکرد موثر فرد، تداخل می‌کنند (نریمانی^۱، ۲۰۰۶). با این تفاسیل هدف این مقاله پیش‌بینی اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی دانش‌آموزان سال ششم ابتدایی شهر هشتبندی است

پیشینه تجربی تحقیق

امیری و کل‌کیان (۱۳۹۱)، به بررسی تفاوت میان میزان اضطراب جدایی کودکان پیش‌دبستانی شهر اصفهان با مادران شاغل و خانه‌دار پرداختند. تحلیل نتایج نشان داد میان اضطراب جدایی کودکان پیش‌دبستانی مادران شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان تفاوت معناداری وجود ندارد.

مسعودی و همکاران (۱۳۹۶)، پژوهشی با عنوان بررسی رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی مادران شاغل و غیرشاغل با اختلال اضطراب جدایی کودکان پایه اول ابتدایی انجام دادند. در تجزیه و تحلیل نهایی این نتایج بدست آمد: بین سبک دلبستگی ایمن مادران، دلبستگی نایمن دوسوگرا، با اختلال اضطراب جدایی کودک رابطه معنادار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون دو طرفه نشان داد که بین میزان اضطراب جدایی کودکان دارای مادران شاغل و غیرشاغل تفاوت معنادار وجود دارد و اثر اصلی سبک دلبستگی ایمن و اثر اصلی سبک دلبستگی نایمن دوسوگرا معنی‌دار است. در تبیین رابطه بین سبک دلبستگی ایمن مادران با اضطراب جدایی کودکان می‌توان گفت مادری که رابطه ایمن با فرزند برقرار می‌کند از یک سو می‌تواند آرامش و نشاط در او ایجاد کند و از سوی دیگر با افزایش سلامت او، وی را به سوی کاهش علائم بیماری‌زا از جمله اضطراب جدایی سوق دهد. هرچه مادر دارای دلبستگی ایمن بیشتری باشد میزان اضطراب جدایی کودک کمتر می‌باشد. همچنین مادران دارای دلبستگی دوسوگرا با انتقال صفات نامطلوب می‌توانند علائم روانی مانند اضطراب جدایی را در کودکان افزایش دهند.

^۱ Narimany

پژوهش های اگلیو (۲۰۰۵) تأیید می کند که والدین بیش از حد سهل گیر، به انجام رسیدن فعالیت های رشدی و آموزش مهارت های زندگی را در کودکانشان به تأخیر می اندازند و از عوامل مرتبط با ایجاد اختلالات اضطرابی در کودکان هستند. هم چنین در رابطه با بعد طردکنندگی والدین یافته های پژوهش نشان داد که بین طردکنندگی با اختلال اضطراب جدایی و مدرسه هراسی کودکان رابطه منفی معناداری وجود دارد یعنی با افزایش طرد کنندگی والدین اضطراب جدایی و مدرسه هراسی در کودکان کاهش می یابد.

وارلنا و لوپس (۲۰۰۷) در پژوهش خود که حاصل مطالعه ای در مدرسه ای جامع با حدود هزار دانش آموز است نشان دادند که در هر زمان می توان انتظار داشت که دو تا سه نفر از دانش آموزان دچار اضطرابی باشند که بر حضور آن ها در مدرسه حضور نامطلوب دارد. امکان وقوع مدرسه هراسی در هر زمان وجود دارد و شروع آن می تواند تدریجی یا ناگهانی باشد. پژوهش های وارلنا (۲۰۰۹)، تأیید می کند که حمایت و پذیرش زیاد مادر به عنوان عامل قوی برای ایجاد اضطراب در کودکان است.

پژوهش های ویرسینگ (۲۰۱۲)، نشان می دهد که اضطراب جدایی در بیشتر موارد مصاحبه با کودک و مصاحبه با والدینش تشخیص داده می شود در مصاحبه با والدین کودکان مضطرب می توان این را فهمید که تعارضات زناشویی مادر و نارضایتی او به عنوان عاملی برای ابتلای کودکان به اختلال اضطرابی است.

فرضیه تحقیق

اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی در نمونه های مورد مطالعه به تفکیک جنسیتی قابل پیش بینی است.

روش

جامعه آماری و حجم نمونه و روش تحقیق: این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت توصیفی از نوع همبستگی و به لحاظ روش پیمایشی است. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان سال ششم ابتدایی شهر هشتبندی می باشد. روش نمونه گیری به صورت تصادفی خوشه ای چند مرحله ای بوده و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۲۴۳ نفر بود که جهت اطمینان ۲۵۰ نفر در مطالعه وارد شد.

ابزار پژوهش

مقیاس اضطراب ساراسون: جهت اندازه گیری میزان اضطراب امتحان از مقیاس اضطراب امتحان ساراسون استفاده شد. این مقیاس ۲۵ جمله داشته که پاسخ های آن به صورت بلی خیر است. حداکثر نمره ای که آزمودنی در این مقیاس به دست می آورد ۲۵ است که نشانگر اضطراب شدید و حداقل نیز صفر است که نشانگر عدم وجود اضطراب است. ضریب اعتبار مقیاس اضطراب امتحان ساراسون با استفاده از روش دو نیمه کردن ۰.۸۸٪ و ضریب آلفا ۰.۸۷٪ محاسبه شده است. هومند (۱۳۷۳)، به نقل از امیری مجد، (۱۳۸۸) ضریب اعتبار این مقیاس را با استفاده از روش دو نیمه کردن ۰.۸۴٪ گزارش کرده است. همبستگی معنادار این مقیاس با پیشرفت و هوش نیز نشان دهنده ی روایی سازه ی آن است. ضریب روایی همگرا بین این دو مقیاس و پرسشنامه اضطراب مدرسه حدود ۰.۸۲٪ گزارش شده است.

پرسشنامه اضطراب جدایی: سیاهه علائم مرضی کودکان (CSI-4) ابزار غربالگری برای شایع ترین اختلالات روان پزشکی بوده است که عبارات آن بر اساس ملاک های تشخیصی راهنمای تشخیصی و ماری اختلالات روانی تدوین شده است. این سیاهه شامل فهرست ۲۱ اختلال رفتاری و هیجانی است. اعتبار این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸۴ به دست آمده است (الهه، ۱۳۸۶).

داده ها پس از جمع آوری کد گذاری شده و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و با آزمون های آماری توصیفی شامل، فراوانی و میانگین و انحراف معیار و آزمون های آماری استنباطی شامل تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته های تحقیق

جدول ۱: شیوع اضطراب امتحان در گروه پسران بر حسب اضطراب جدایی

نتیجه		اضطراب جدایی		
آزمون کای اسکوئر		جمع	دارای اضطراب	بدون اضطراب
sig	df			
۰/۸۳	۲	۱۱	۹	۲
		۸۴	۶۲	۲۲
		۲۶	۱۹	۷
		۱۲۱	۹۰	۳۱
				اضطراب امتحان
				مجموع

بین انواع اضطراب امتحان و وجود یا عدم وجود اضطراب جدایی ارتباط معناداری وجود نداشت ($P=0/83, df=2, X^2=0/36$)

جدول ۲: شیوع اضطراب امتحان در گروه دختران بر حسب اضطراب جدایی

نتیجه	آزمون کای اسکوئر	اضطراب جدایی			متغیر
		جمع	دارای اضطراب	بدون اضطراب	
sig	df				
۰/۲۲	۲	۹۹	۵۹	۷	خفیف
		۴۹	۳۸	۱۱	متوسط
		۱۴	۱۲	۲	شدید
		۱۲۹	۱۰۹	۲۰	مجموع
					اضطراب امتحان

بین انواع اضطراب امتحان و وجود یا عدم وجود اضطراب جدایی ارتباط معناداری وجود نداشت ($P=0/22, df=2, X^2=3/02$)

جدول ۳: خلاصه نتایج آزمون تی مستقل جهت مقایسه میانگین های اضطراب امتحان دانش آموزان بر حسب

اضطراب جدایی پسران		اضطراب جدایی دختران		P	T	df	X	SD	گروه	متغیر
P	F	P	F							
۰/۸	-۰/۱۸۲	۱۱۹	۰/۴۹	۰/۴۷	۳/۶۷	۱۷/۸۷	دارد			
					۳/۲۷	۱۷/۷۴	ندارد			

در مقایسه اضطراب امتحان در شرایط عدم وجود اضطراب جدایی ($17/74 =$ میانگین) در وضعیت وجود اضطراب جدایی نمره اضطراب امتحان بالاتر بود ($17/87 =$ میانگین). میانگین تفاوت بین شرایط $0/09$ و سطح اطمینان 95% برای تخمین میانگین

تفاوت برای جامعه بین ۱/۶۱ و ۱/۳۴ بود. اندازه اثر کوچک بود ($d = -0.03$). آزمون t مستقل نشان داد که تفاوت میان شرایط معنادار نیست: (آزمون یک دامنه، $P=0.04$ ، $df=119$ ، $t=-0.182$)

جدول ۴: خلاصه نتایج آزمون تی مستقل جهت مقایسه میانگین‌های اضطراب امتحان دانش آموزان بر حسب اضطراب جدایی دختران

متغیر	گروه	X	SD	آزمون لوین	df	T	P
				P	F		
اضطراب جدایی	دارد	۱۴/۴۸	۴/۰۴	۰/۰۴	۰/۸	۱۲۷	۰/۳
	ندارد	۱۵/۴۵	۴/۰۱				

در مقایسه اضطراب امتحان در شرایط عدم وجود اضطراب جدایی ($d = 15/45$ میانگین) در وضعیت وجود اضطراب جدایی نمره اضطراب امتحان پایین‌تر بود ($d = 14/48$ میانگین). میانگین تفاوت بین شرایط ۰/۹۶ و سطح اطمینان ۰/۹۵٪ برای تخمین میانگین تفاوت برای جامعه بین ۰/۹۷- و ۲/۹ بود. اندازه اثر کوچک بود ($d = 0.2$). آزمون t مستقل نشان داد که تفاوت میان شرایط معنادار نیست: (آزمون یک دامنه، $P=0.01$ ، $df=127$ ، $t=-0.98$)

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های تحقیق حکایت از این دارد که اضطراب امتحان بر حسب اضطراب جدایی در نمونه‌های مورد مطالعه به تفکیک جنسیتی قابل پیش بینی است. اشاره شد که یافته‌های پژوهشی نشان داده‌اند که اضطراب امتحان را نمی‌توان نادیده گرفت، به گونه‌ای که اضطراب امتحان کاهش کارآمدی عقلانی را در پی دارد. صحبت از نوعی رابطه خطی مطلق نیست، زیرا موقعیت ارزشیابی نیز می‌تواند نتایج را دیگر گونه سازد و کاهش اضطراب نیز همواره با پیشرفت در عملکرد رو به رو نخواهد بود اما نتایج به دست آمده در حقیقت به موازات دیگر یافته‌های پژوهشی است.

برای بیشتر کودکان تصور و حضور در جایی که مادر نیست، با میزانی از اضطراب همراه است، ولی کودک توانایی یا احساس توانایی کنترل و مدیریت آن را دارد. در کودک دارای اختلال اضطراب جدایی به نظر می‌رسد این توانایی یا احساس آن وجود ندارد از این رو تنظیم و ابراز هیجان‌ها در رابطه دلبستگی برای کودک دشوار می‌شود. در این میان سبک دلبستگی مادر و کودک در این موقعیت استرس‌زا رابطه مهنی داری با شیوه مقابله آن‌ها در رویارویی با این موقعیت‌ها دارد (میکولینسر و فلوریان، ۱۹۸۸؛ میکولینسر و اورباخ، ۱۹۹۵). در رویارویی با اضطراب استرس‌زای تنها ماندن، الگوهای فعال درونی کودک بر رفتار و انتظارات وی حاکم می‌گردد (کرول و تربو، ۱۹۹۱)؛ بنابراین با مداخله در رابطه دلبستگی مادر و کودک، چگونگی روابط نزدیک و صمیمی و شیوه‌های رویا رویی کودک با رویداد‌های استرس‌زای زندگی از جمله موقعیت امتحان تغییر می‌یابد، احساس توانایی او افزایش یافته، تنش در وی کاهش می‌یابد و الگوی خویشتن در رابطه دلبستگی (لیبرمن، ۲۰۰۳) دگرگون می‌شود.

منابع

۱. غلامی سکل، حمیدرضا؛ رضا معتقدی و رضا شاکری، ۱۳۹۵، اضطراب در دانش آموزان ابتدایی، کنفرانس بین المللی نوآوری و تحقیق در علوم انسانی و مطالعات فرهنگی اجتماعی، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی- انجمن علمی ارتباطات و تبلیغ حوزه علمیه
۲. عسگری زاده، فاطمه؛ آصفه ناصری؛ لیلا کریمی میرآبادی و کیوان کاوه، ۱۳۹۵، بررسی اضطراب جدایی در کودکان، کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم، شیراز، پژوهش شرکت ایده بازار صنعت سبز،
۳. امیری، شعله و مینا کل کیان، ۱۳۹۱، بررسی تفاوت میان میزان اضطراب جدایی کودکان پیش دبستانی شهر اصفهان با مادران شاغل و خانه دار، سومین همایش ملی مشاوره، خمینی شهر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر
۴. عموشاهی، محسن، ۱۳۹۵، بررسی رابطه فرزندپروری و اضطراب جدایی، پنجمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار -موسسه آموزش عالی مهر اروند
۵. مسعودی، مجید؛ ویدا فلاحی و ملیحه باباخانی، ۱۳۹۶، بررسی رابطه ی بین سبک های دلبستگی مادران شاغل و غیرشاغل با اختلال اضطراب جدایی کودکان پایه اول ابتدایی، سومین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی ایران، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی
۶. اسلامی فرزانه. (۱۳۸۴). آشنایی با اختلال اضطراب جدایی. روان شناسی و علوم تربیتی، تعلیم و تربیت استثنائی، ۷۶:۴۲-۷۵.
۷. امیری مجد مجتبی، شاهمرادی احمد. (۱۳۸۸). تاثیر درمان شناختی رفتاری در کاهش اضطراب امتحان دانشجویان. فصلنامه علوم رفتاری، ۱(۱): ۶۴-۵۳.
۸. گل پور چمرکوهی رضا، محمدامینی زرار. (۱۳۹۱). اثربخشی کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر بهبود ذهن آگاهی و افزایش ابراز وجود در دانش آموزان مبتلا به اضطراب امتحان. مجله روانشناسی مدرسه، ۳(۳): ۱۰۰-۸۲.
۹. الهه محمداسماعیل. (۱۳۸۶). انطباق و هنجاریابی سیاهه نشانه های مرضی کودک ویرایش چهارم (CSI-4). پژوهش در حیطه کودکان استثنایی، ۷(۱) (پیاپی ۲۳): ۷۹-۹۶.

10. Luis T, Varela R, Enrique M. Kathryn W. parenting practices childhood anxiety reporting. *J Anxiety Disord* 2007; 22(6): 122-31.
11. Weersing VR, Rozenman MS, Maher-Bridge M, Campo JV. Anxiety, Depression, and Somatic Distress: Developing a Transdiagnostic Internalizing Toolbox for Pediatric Practice. *Cogn Behav Pract* 2012;19(1):68-82.
12. Van Gastel W, Legerstee JS, Ferdinand RF. The role of perceived parenting in familial aggregation of anxiety disorders in children. *J Anxiety Disord* 2009;23(1):46-53.
13. Ogilvie A. Balancing act: Child welfare and overindulgence. *Child Youth Serv Rev* 2005; 28(6) 176-98.
14. Covington, Martin V.; Omelich, Carol L. (1987). "I knew it cold before the exam": A test of the anxiety-blockage hypothesis. *Journal of Educational Psychology*, 79(4): 393-400.
15. Sieber, J. E. (1980). Defining test anxiety: Problems and approaches. In I. G.

Prediction of Test Anxiety in Terms Anxiety Separation of Six Grade Primary School Students in Hashtbandi City

Azizollah Sohrabi

*Professor of Payame Noor University, Bandar Abbas, Iran
MA in Educational Psychology*

Abstract

The purpose of this article is to predict the test anxiety in terms of separation anxiety of sixth grade primary school students in Tehran. This research is applied objectively, in terms of nature is descriptive-correlation and in terms of method is survey. The statistical population consists of all sixth grade primary school students in Hashtbandi. The sampling method was multi-stage random cluster sampling and the sample size was 243 students using Cochran's formula, which 250 students were selected in the study. The test anxiety scale of Sarason was used to measure the test anxiety level. Child Symptom Inventory (CSI-4) was used to measure separation anxiety. Data were analyzed by SPSS software version 16 and using descriptive statistical tests including frequency and mean and standard deviation and inferential statistical tests including independent t-test. The findings of the research indicate that test anxiety is predictable in terms of separation anxiety in the studied samples by separation of gender.

Keywords: Test Anxiety, Separation Anxiety, Gender Separation, Students, Hashtbandi City

---